

Sarajevo; 01. rujna 2008.godine

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM**

N/r Niko Lozančić, predsjedatelja Doma

Predmet : Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje

Na temelju članka 99. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 33/06, 41/06, 81/06 i 91/06) kao ovlaštenu predlagatelj, dostavljam **Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje** radi razmatranja i usvajanja u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Predlažemo da se procedura razmatranja i usvajanja prijedloga ovoga zakona provede po žurnom zakonodavnom postupku sukladno **članku 127. Poslovnika** Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U pritvku dostavljam tekst prijedloga zakona s obrazloženjem, kao i elektronsku verziju prijedloga zakona (disketa).

S štovanjem,

**ZASTUPNIK
Jerko Ivanković Lijanović**

Na temelju članka IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na __. sjednici Zastupničkog doma, održanoj __. _____ 2007. godine, i na __. sjednici Doma naroda, održanoj __. _____ 2007. godine, usvojila je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZMIRENJU OBVEZA PO OSNOVI RAČUNA STARE DEVIZNE ŠTEDNJE

Članak 1.

U Zakonu o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje ("Službeni glasnik BiH", br. 28/06, 76/06 i 72/07) u članu 1. stav 2. iza riječi Hercegovine umjesto zarezavice stavlja se točka ostali tekst se briše

U članku 1 stavak 5. se briše.

Članak 2.

U cijelom tekstu zakona riječ "verifikacija" mijenja riječima "srađnjavanje stanja na račun" u odgovarajućem padežu. (**članak 3.** stavkovi 1., 2. i 3.; **dio drugi-naslov;** **članak 8.** stavkovi 1., 2. i 3.; **član 9.** stav 1. (tri puta); stav 2. (dva puta); stav 3.; **član 10.** točke a), b), c) (dva puta), g), h) (dva puta), j); **članak 11.;** **članak 12.** stavak 1. točke a) i i); stavak 2.; stavak 3.; **članak 13.;** **članak 14.** stavak 1.; stavak 2. (tri puta); stavak 3.; stavak 4. (dva puta); **članak 15.** u nazivu članka; stavak 2. (tri puta); stavak 3.; stavak 4. (dva puta); stavak 5.; stavak 6. (dva puta); stavak 7.; **članak 16.** u nazivu članka; **članak 17.** stavak 2.; **članak 19.** u nazivu članka; stavak 1.; stavak 2.; stavak 3. (tri puta); **članak 20.** stavak 3.; stavak 4. (dva puta); **članak 21.** stavak 2.; **članak 22.** stavak 1. (dva puta); **članak 23.** stavak 3.; **članak 24.;** **članak 25.** stavak 1.; **članak 26.;** **članak 27.** stavkovi 1. i 2.; **članak 28.**)

Članak 3.

Članak 4. mijenja se i glasi: "Na staru deviznu štednju obrađunava se kamata od 5%."

Članak 4.

Članak 6. se mijenja i glasi:

Članak 6.

(Srađnjavanje stanja u poslovnim bankama)

"(1) Srađnjavanje stanja računa stare devizne štednje vrše poslovne banke kod kojih je štednja položena ili njihovi pravni sljednici."

(2) Srađnjavanje stanja se vrši u valuti u kojoj je položena kao devizna štednja, a ako to nije moguće radi pretvorbe ranije valute u euro, srađnjavanje stanja će se izvršiti u eurima.

(3) Srađnjavanje stanje se upisuje u štednu knjižicu uz oznaku "srađnjavanje stanje".

(4) Ako potražilac raspolaze sa više računa u jednoj ili više banaka na teritoriji jednog entiteta ili Brčko Distrikta BiH, svi računi pojedinačno se srađnjavaju i iznosi sabiraju i ukupan iznos upisuje u jednu štednu knjižicu kod banke po izboru potražioca.

(5) U slučaju da potražilac raspolaze sa više računa u jednoj ili više banaka na teritoriji oba entiteta i/ili Brčko Distrikta BiH srađnjavanje stanja će se vršiti pojedinačno za svaki entitet, odnosno Brčko Distrikt BiH.

Članak 5.

Članak 7. se mijenja se i glasi:

Članak 7.

(Obveze Agencija)

(1) Sve agencije u Bosni i Hercegovini koje su se bavile poslovima sa starom deviznom štednjom, a posebice:

a) Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge A.D. Banja Luka – za Distrikt;

b) Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge A. D. Banja Luka – za Republiku Srpsku;

c) Agencija za financijske, informatičke i posredničke usluge D. D. Sarajevo – za Federaciju Bosne i Hercegovine i

d) Agencija za pružanje financijskih, informatičkih i posredničkih usluga Mostar za Federaciju Bosne i Hercegovine

obvezne su da odmah razmjene baze podataka za sve depozite po osnovi računa stare devizne štednje čije se izmjerenje vrše sukladno zakonu u drugom entitetu ili Distriktu.

(2) U postupku sravnjivanja stanja na računu stare devizne štednje agencije iz stavka (1) ovog članka su obvezne da surađuju sa entitetskim ministarstvima financija, Upravom prihoda Brčko Distrikta BiH, poslovnim bankama i komisijama.

(3) Agencije će svoje baze podataka dostaviti poslovnim bankama kod kojih je štednja položena ili njihovim pravnim sljednicima."

Članak 6.

Naslov članka 10. "Obveze Agencija" mijenja se naslovom "Obveze banaka".

Članak 7.

U cijelom tekstu zakona riječ "Agencija" mijenja se rječima: "poslovna banka" u odgovarajućem padežu. (**članak 10.**; **članak 11.**; **članak 12.** stavak 1.; **članak 13.** (tri puta); **članak 14.** stavak 2.; stavak 3. (tri puta); stavak 4.; **članak 15.** stavak 1.; stavak 2. (dva puta); stavak 3. (dva puta); stavak 4. (dva puta); stavak 5.; stavak 6.; stavak 7.; **članak 17.** stavak 1.; **članak 19.** stavkovi 1. i 2.; **članak 20.** stavkovi 1., 2. i 3.; **članak 22.** stavak 2.; **članak 24.** u nazivu članka i jedan put u tekstu; **članak 25.** stavak 1.; **članak 27.** stavak 2.)

Članak 8.

POGLAVLJE III - Naslov "AGENCIJSKA VERIFIKACIJA TRAŽBINA" mijenja se i glasi "BANKOVNO SRAVNJENJE STANJA NA RAČUNIMA"

Članak 9.

Članak 17. stavak 1. i 2. se brišu.

Članak 10.

Članak 18. mijenja se i glasi:

"Članak 18.

(Isplata i deblokada)

(1) Entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine će jednom godišnje objaviti podatke sa identifikacionim brojem svakog pojedinačnog sravnjenog stanja.

(2) Za sve iznose sravnjenih stanja pojedinačne štednje visine do 1.500 € (Eura), ili protuvrijedost u KM omogućiće se jednokratna isplata - deblokada. Isto tako omogućiće se da jednokratno bude isplaćen - deblokiran isti iznos kao isplata dijela sravnjenog stanja svim vlasnicima stare devizne štednje koji su imali veću štednju, odnosno potražuju veće iznose od 1.500 € (Eura). Potražiocima se ostavlja mogućnost drugih modaliteta isplate definiranih ovim Zakonom.

(3) Preostali iznosi sravnjenih stanja ostaju blokirani na računima – štednim knjižicama potražioca, a u narednih pet godina će se deblokirati po 1/5 (jedna petina) iznosa godišnje i potražioc i će moći da sa deblokiranim iznosima raspolazu u punom kapacitetu, bez ograničenja, što uključuje i pravo da i dalje drže sredstva na računu kod iste banke."

(4) Potražiocima se ostavlja mogućnost drugih modaliteta isplate, odnosno prometa sredstava sa računa sravnjenog stanja u sve zakonite namjene shodno tržišnim uvjetima poslovanja i za namjene utvrđene za obveznice u članku 21. stavak (3).

Članak 11.

U članku 21. stavak 1. u točki a) broj "devet" zamjenjuje se brojem "pet", a datum "31.12.2016." zamjenjuje se datumom "31.12.2012."

U točki b) broj-procentat "2,5%" se mijenja brojem-procentom "5%".

Točka c) se briše

Dodaju se novi stavkovi dva i tri, koji glase:

"(2) Obveznice iz stavka (1) ovog članka glase na ime i prenosive su, a isplaćuju se nakon roka dospijeća u EURO ili na zahtjev vlasnika u konvertibilnim markama.

"(3) Obveznice iz stavka (1) ovog članka prije roka dospijeća mogu se koristiti za:

- a) Kupovina dionica državnog kapitala u poduzećima na burzi,
- b) Kupovina dionica ovlaštenih banaka,
- c) Otkup stanova, stambenih objekata, poslovnih prostora u državnom vlasništvu,
- d) Kupovinu zemljišta i druge imovine u državnom vlasništvu,
- e) Plaćanje poreza i doprinosa,
- f) Plaćanje naknade za građevinsku dozvolu i
- g) Plaćanje svih ostalih dospjelih obveza prema državi, entitetima i Brčko Distriktu.

Raniji stavak 2. postaje stavak 4.

Članak 12.

Odredbe DIJELA TREĆEG – EMISIJA OBVEZNICA članaci 21. do 23. primjenjuju se samo za staru deviznu štednju koja je verificirana zaključno sa 31.12.2007. godine.

Članak 13.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PS BiH, broj: ____/08

Sarajevo __. ____ 2008. godine

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Niko Lozančić

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Mladen Ivanić

OBRAZLOŽENJE

Ustavni temelj za donošenje ovog Zakona je nesporan. Radi se o izmjenama i dopunama već usvojenog zakona za koji je ustavni temelj valjano utvrđen. Ustavni temelj je sadržan u sljedećim odredbama: članku I/1 Ustava BiH shodno odredbama Aneksa II/2; članku I/4; članku II/1; članku II/1. d) u svezi s člankom VII i članku IV/4. a) i e) Ustava Bosne i Hercegovine.

Pored Ustavnog za ovaj zakon postoji i ljudski temelj. Neime, Bosna i Hercegovina mora prema svojim štetištama postupiti minimalno tako kako je prema njenim građanima vlasnicima stare devizne štednje postupila Republika Hrvatska koja je isplatila staru deviznu štednju banka koje se poslovale u BiH, a imale su sjedište u Republici Hrvatskoj. Bosna i Hercegovina mora pomoći svojim građanima da diplomatskim ili pravnim putem prisile Republiku Sloveniju da izmiri potraživanja po osnovu stare devizne štednje u Ljubljanskoj banci i Republiku Srbiju da izmiri potraživanja po osnovu štednje u Invest banci, a ne da kao do sada bude inspiracija ovim državama nastalih raspadom bivše SFRJ da ne postupaju sukladno Sporazumu o sukcesiji imovine bivše SFRJ.

Razlozi za donošenje Prilikom usvajanja Zakona o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje kroz zaključak Doma naroda definirana je obveza Vijeća ministara da u roku od 60 dana predloži izmjene i dopune koje će uvažiti primjedbe i sugestije iz Javne rasprave. Ponuđene izmjene i dopune su na tragu racionalizacije i efikasnosti.

Zakon o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje sigurno je jedan od najlošijih zakona ikada donesenih u državotvornoj historiji BiH.

Ovim Zakonom, građanima BiH stavljeno je do znanja da u ovoj državi najviši organi vlasti bez imalo odgovornosti krše pravnu sigurnost građanina pojedinca, odnosno da u ovoj državi nema pravne sigurnosti niti građanina niti njegove imovine.

Zakonom je povređen Ustav BiH u djelu mjerodavnosti države kao i u dijelu koji se odnosi na zaštitu ljudskih prava.

Država BiH nema ustavnih ovlaštenja da entitetima nameće finansijsku obvezu kakva je obveza da entiteti obezbede sredstva za isplatu stare devizne štednje niti da ispunjavaju njene međunarodne obveze.

Stara devizna štednja je privatna svojina svakog pojedinca pa kao takva ne može biti predmet zastare niti ograničenja u njenom korištenju. Dakle odredbe o rokovima za verifikaciju su suprotni institutu vlasništava u svim zakonodavstvima svijeta što znači da se pravo na ovu imovinu ne može ograničiti nikakvim rokom za verifikaciju.

Država BiH je dio međunarodne zajednice. Jedan od osnovnih principa koji vlada u svim pravnim porecima u svijetu je da Zakoni ne djeluju unazad. Dakle nikakvim zakonom se ne može propisati otpis ranije ugovorenih i pripisanih kamata. Kamtna stopa se može mijenjati ubuduće ali nikako unatrag.

Zakon također nije regulirao naplatu obveznica, kada se i kako može naplatiti gotovina na temelju vrednosti obveznice.

Posebno neodgovorno, skupo i protiv interesa i države i štetišta je poslove verifikacije i isplate stare devizne štednje povjeravati nekakvim agencijama u državi u kojoj funkcionira bankarski sustav i sve banke ili posluju ili imaju pravnog slijednika.

Radi svega neavedenog najbolje bi bilo donijeti potpuno novi zakon jer će postojeći biti jedna od najvećih smetnji ulasku BiH u Evropu i očuvanje socijalnog mira u BiH. Međutim znajući upornost zagovornika ovog Zakona znam da je to nemoguće zato predlažem izmjene i dopune tog zakona. Napominjem, da sam sasvim siguran da je kod donošenja ovog zakona privatni interes nadvladao društveni i to u njegovom najgorem obliku, a posebice sam siguran da niko od onih koji su glasovali za ovaj zakon nema stare devizne štednje jer ju je na neki način naplatio tokom proteklih 15 godina.

Ovaj predlog se temelji na sledećim principima reguliranja isplate stare devizne štednje:

- **stara devizna štednja se isplaćuje po principima iz presuda Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, tako da se na staru deviznu štednju obračunava kamata od 5% što je jedan procenat više nego u presudama, ali presudama je svim podnositeljima aplikacija presuđivan i iznos od 4.000,00 € (Eura) za nematerijalnu štetu-pretrpljenu duševnu bol zbog nedostupnosti štednje. Isto tako treba istaći da se umjesto ranije predlaganih ugovornih kamata do stupanja na snagu Zakona predlaže opet kamatna stopa od 5 %, što je također povoljnije za državu,**

- sredstva za isplatu stare devizne štednje treba da obezbjedi država BiH,
- sredstva ostaju na štednji i samo se deblokiraju, što ne znači i njihovo obvezno podizanje sa štednje,
- sa deblokiranim sredstvima se slobodno raspolaze, a sa blokiranim shodno uslovima na tržištu, stim da i u slučaju prometa blokada ostaje do roka utvrđenog savršenjem stanja.
- savršenje stanja na svakom pojedinom računu /verifikaciju/ treba da radi poslovna banka
- gotovinsku isplatu treba da vrši poslovna banka
- pravo na isplatu stare devizne štednje ne može zastarjeti
- obveznice se izdaju samo za one koji su dragovoljno verificirali svoju staru deviznu štednju zaključno sa 31.12.2007. godine.
- obveznice moraju sadržavati datum dospjeća za gotovinsku isplatu kao i način isplate
- uslove za što i kada se obveznice mogu naplatiti prije roka dospjeća
- rok isplate - deblokadu stare devizne štednje ne može biti dulji od 5 godina
- kamate moraju biti po ugovoru sa bankom do dana donošenja zakona.

Presude Europskog suda za ljudska prava u Strazburu moraju biti vodič Parlamentarnoj skupštini kako da uredi ovu problematiku. Aktualna dosadašnja rješenja su u suprotnosti sa Europskom konvencijom i obzirom da su se svi parlamentarci zakleli da će se pridržavati Ustava BiH i zakona, te poštovati ljudska prava, neophodno je da podrže i usvoje ovaj zakon. **Sva rješenja nepovoljnija za štediša od presuda Europskog suda za ljudska prava će biti razlog da se i dalje vodi na hiljade sporova pred Europskim sudom za ljudska prava u Strazburu.**

Isto tako mora se osujetiti namjera da se obveznice ispaćenih starih deviznih štediša puste na burzu (izuzev dragovoljno verificiranih), jer bi se garantovano prodavale višestruko ispod nominalne vrijednosti pa bi pljačka starih deviznih štediša bila ponovljena u još drastičnijem obliku.

Postojeća zakonska rješenja su neodrživa, jer na verifikaciju kako je kreirana se odazvalo veoma malo štediša sa manjim iznosima štednje, tako da je verificirano manje od 3% štednje. Treba ponuditi prihvatljiva i pravična, moguća rješenja. Imamo "dobar zakon" koji ne funkcioniše, a najveći "kvalitet" mu je izgleda upravo to što ga neće da primjenjuju oni na koje se odnosi i što neki na njemu dobro zarađuju i višestruko profitiraju.

Ovo što se u državi Bosni i Hercegovini radi prema vlasnicima stare devizne štednje je grijeh i po međunarodnim deklaracijama i konvencijama, grijeh po Ustavu BiH, ali vjerujte i teški grijeh po božijim zakonima.

Osnovni principi zakona i pojašnjenje ponuđenih rješenja Ustavom BiH je propisano da su financije, međunarodne obveze i ugovori u nadležnosti države BiH. Isplata stare devizne štednje spada u financije kao i u izvršenje međunarodnih obveza BiH. Ovakav stav zauzeo je i Ustavni sud BiH svojom odlukom od 02.12.2005.

Osim što je Zakonom povrijeđen Ustav dosadašnja odredba članka 1. stavak 2. očito ima za cilj da štediša nikada ne dobiju svoj novac jer je valjda svima jasno da entiteti nemaju prihoda od kojih bi izvršili ovakvu obvezu.

Uvođenje pojma "verifikacija" u Zakon u suštini znači da je država svim štedišama oduzela štednju dakle imovinu i da će tu imovinu ponovo steći samo onaj kom je država vrati. Ovaj pojam svakako treba brisati jer direktno krši imovinska prava štediša.

Verifikacija je prisilna konverzija deviza u KM i odricanje od kamata i prava na sudsku zaštitu.

Opći postulat prava je da zakoni ne djeluju unazad, retroaktivno. Odredba kojom se unazad mjenjaju prava štediša u vidu izmjenjene kamatne stope od 1991. g. je suprotna svim normama pozitivnog prava. Visna kamata može se mijenjati samo ubuduće od donošenja zakona a nikako unazad.

Povjeravanje poslova oko isplate stare devizne štednje Agencijama je krajnje neodgovorno i neozbiljno. Agencije nisu ni tehnički ni kadrovski osposobljene za ovaj posao. Ako bi agencije obavljale ovaj posao to bi značilo stvaranje još jednog državnog aparata koji bi potrošio novac, ali ne bi ostvario svoju ulogu a veliki broj štediša bi onemogućio da iskoristi svoju štednju. Svako dobronamjeran zna da ovaj posao samo mogu i moraju obaviti banke. Agencije su samo mjesto za pranje novca i malverzacije pod državnom zaštitom. Prva odgovorna vlast u BiH će sasvim sigurno ukinuti ove Agencije ili će one biti ukinute u kampanji borbe protiv organiziranog kriminala.

Stara devizna štednja je privatna imovina štediša i ne može biti ograničena nikakvim rokovima. Ovakvo stajalište je zauzeo i Ustavni sud BiH, a ovo je još jedan razlog da poslove oko štednje vrše poslovne banke koje bi bile obvezne obaviti ovaj posao bilo kada nakon roka dospjeća.

Obveznice sigurno neće biti izbačene iz zakona zato ih treba regulirati tako da budu prihvatljive za štediše. Obveznice su prihvatljive ako u njima ima rok dospjeća, ako je po tom roku garantirana gotovinska isplata i ako glase na čvrstu valutu.

Financijska sredstva Za sprovođenje ovog Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva u odnosu na osnovni tekst Zakona, nego naprotiv, obzirom na to da po njemu neće biti potrebe da Agencije obavljaju verifikaciju, doprinijeće da se ostvare znatne uštede.